

עין משפט נר מצוה

ו:

הא' לענין סדר פרשיות זה וזה שוין. שאס קראוהארצעפרשיות זאלד הראשון שעדיין לא היו יודעין שזריכין לעזר זכור הכי זכרו השנה אין זריך לקרותם זאלד השני: **וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי סֹבֵר אֶף מִקְרָא מַגִּילָה** ^[כַּתְחֵלָה בראשון. ונראה]

דדייק מדקמני משנה ימירא שכל מלות שנוהגות בשני נוהגות זראשון [דמשמען] לכתחילה ויש שנוהגין לעשות ימי משתה ושמחה זארצעה עשר וזכמשה עשר של אדר הראשון וריהטא דמתניתין נמי משמע כן מדקאלמר אלא מקרא מגילה (ב) זלנזד ומתנות עניים מכלל דלענין משתה ושמחה זה חזי שוין ולא נהירא דהא אמרינן בגמרא הא לענין הספד ותענית זה חזי שוין מכלל דשמחה ומשתה לינא דע"כ לא תליא הא זאה דאי תליא הא זאה זלנא לאשמעינן דמשתה ושמחה נהגו זכור וממילא נאסר זהספד דהא הימים האמורים זנגילת תענית האסורים זהספד אין זכין משתה ושמחה וכן הלכה שאין זריך להחמיר לעשות משתה ושמחה זאלד הראשון:

מסתבר מעמיה דאין מעבירין עץ המצות. מכאן קשה להא דלמרינן זפרק אחזו מקוונן (וזכים דף גא. וטס) זנגמרא דקאלמר שזרי הדס היה שזפך על דלמר קרא אל יסוד מזבח העולה וקשה התם למה לי קרא זיפוק ליה דאין מעבירין על המזות וכשהוא יולא מתפתח ההיכל שהוא מערב זיסוד מערבי הוא דפגע זזישא ויש מפרשים דלא שוין למימר אין מעבירין על המזות אלא הינא שיש לפניו שמי מזות שיש לו לעשות קודם אותה דפגע זזישא חזי אינו להכא לינא אלא מזוה אחת ואפילו הכי מפרש הטעם משום דאין מעבירין ורבינו יהודה מירך דאי לאו קרא הוה אמנילא דאין מעבירין לכתחילה הא דיעבד שרי משום הכי אינעריך דאסור דזיעבד אי נמי נראה התם דמעטס דאין מעבירין לא חזינן אלא דכל מערבי של מזבח כשר זאל זיסוד לא חזינן דזריך משום הכי אינעריך קרא לאשמעינן (סד) ^[כ]:

נאמרה

יש בו ו'חמש מאות חלונות מעלין עשן חוץ לחומה צדו אחד ים וצדו אחד הרים וגבעות צדו אחד מחיצה של ברזל וצדו אחד חולסית ומצולה: **זַתַּנִּי**׃ *קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר שני׃ אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים: **זַבִּי**׃ הא לענין סדר פרשיות זה וזה שוין מני מתני' לא תנא קמא ולא ר' אליעזר ברבי יוסי ולא רשב"ג דתניא ׀ קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני׃ שכל מצות שנוהגות בשני נוהגות בראשון חוץ ממקרא מגילה ר"א ברבי יוסי אומר אין קורין אותה באדר השני שכל מצות שנוהגות בשני נוהגות בראשון ושוין בהספד ובתענית שאסורין בזה ובוה ר"ש בן גמליאל היינו תנא קמא אמר רב פפא סדר פרשיות איכא בינייהו דתנא קמא סבר לכתחילה בשני ואי עבוד בראשון עבוד בר ממקרא מגילה דאף על גב דקרו בראשון קרו בשני ורבי אליעזר ברבי יוסי סבר אפילו מקרא מגילה לכתחילה בראשון ורבן שמעון בן גמליאל סבר אפילו סדר פרשיות אי קרו בראשון קרו בשני מני אי קרו בראשון קרו בשני מני קשיא נמי מקרא מגילה אי רשב"ג קשיא סדר פרשיות לעולם ת"ק ותנא מקרא מגילה והוא הדין מתנות לאביונים ׀ דהא בהא תליא ואב"א לעולם רשב"ג היא ומתני' מסורי מיחסרא והכי קתני: אין בין ארבעה עשר שבאדר הראשון לז"ר שבאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות הא לענין הספד ותענית זה וזה שוין ואילו סדר פרשיות לא מייירי אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יוחנן הלכתא זכרבן שמעון בן גמליאל שאמר משום רבי יוסי אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו ׀ בכל שנה ושנה רבי אליעזר ברבי יוסי סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לשבט אף כאן אדר הסמוך לזשבט ורשב"ג סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לניסן אף כאן אדר הסמוך לניסן בשלמא רבי אליעזר ברבי יוסי מסתבר טעמא ׀ דאין מעבירין על המצות אלא רשב"ג מ"ט אמר רבי מבי טעמא דרבי שמעון בן גמליאל מסמך גאולה לגאולה עדיף רבי אלעזר אמר טעמא דר' שמעון ב"ג מהכא דכתיב 'לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית ואיצטרך למיכתב השנית

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

גרממא. שס מלכות והיא מלדוס: **מרוזני**. דוכסים: **יגעפ**. זמורה: **לאוקמי גירסא**. שלא זשתכח ממנו: **סייעפא דשמיא**. ויש יגע ולטו מזל: **יחילו**. יללחו. והומה לו על כן לא יחיל טובו (איו: ס): **מרוס משפטין מנגדו**. מסולקין הם ממנו: **יפיח זכס**. (איו: ס):

זנפיהה זעלמא הן נופלים: **מי שלבו נוקפו**. הירא מן העזירות זכידו אומר כן: **אל ססחר**. אינו לשון גירוי אלא שלא תלחזו זמעשיו כמו ואין תמחרה את הסוקים (ירמיה יב) כלומר שאינו רך כמותו: **ואומר אל יקנא לנך זכעטאים כי אס זיראס ה' כל היום**. על כרחך אין קנאה זו לשון גירוי מלחמה אלא אחזת מעשיו מדכזיז זכסיפא כי אס זיראת ה' כל היום: **איטילא של יון**. כרך גדול שגדל זכשיל עון מנשה׃ זכשעה שהכנים כלס זכיהל ירד זכזיראל וענן קנה זים ׀ וגדל עליו חלקה גדולה וזנה לנש איטילא של יון. מאיי אלישה (יזחאל כז) מתרגמינן מנגוות איטילא: **שווקיס**. מזות: **פרס**. מזון: **חלונות שמעלים מהן עשן חוץ לחומה**. שהן גבוהים מן החומה ואין מעשנין את החומה וזכו זכשיכות: **חולספס**. מקום זכניס דקות: **זבתני' אלא מקרא מגילה**. כלומר שאס עשאו זראשון לא ילא: **זבי' סדר פרשיות**. פרשת שקלים חזכור ופרה והחודש זתמן זמתנימין דזני העיר׃ דנוהגין זלדר: **זס וזס שוין**. שאס קראס זראשון אין זריך לחזור ולקרות זשני: **שאסורין זוה וזוה**. זיוס ארצעה עשר ומשנה עשר זכשעיות: **ואמר רב פפא גרסינן: ורבן שמעון בן גמליאל כו'**. דהא כל מזות קאלמר: **מסעיטין זכי קמני**. ולא איירי זכסדר פרשיות כלל: אין **מעבירין כו'**. משזא לידו אקדים לעשות דהכי מניא זכמילתא׃ ושמתס את המזות אס זכאת מזוה לידך אל תמנינה: **גאולה לגאולה**. פורים לפסח: **זשניס**. זכודס השני: לזכוף

משחקת לו שאני: אמר עולא איטליא של יון זה כרך גדול של רומי והוא תלת מאה פרסה על תלת מאה פרסה ויש בה שס"ה שווקים כמנין ימות החמה וקטן שזכולם של מוכרי עופות והוא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל ומלך סועד בכל יום באחד מהן והדר בה אע"פ שאינו נולד בה נוטל פרס מבית המלך והנולד בה אע"פ שאינו דר בה נוטל פרס מבית המלך ושלושת אלפים בי בני וזאת היתה חלונות מעלין עשן חוץ לחומה צדו אחד ים וצדו אחד הרים וגבעות צדו אחד מחיצה של ברזל וצדו אחד חולסית ומצולה: **זַתַּנִּי**׃ *קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר שני׃ אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים: **זַבִּי**׃ הא לענין סדר פרשיות זה וזה שוין מני מתני' לא תנא קמא ולא ר' אליעזר ברבי יוסי ולא רשב"ג דתניא ׀ קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני׃ שכל מצות שנוהגות בשני נוהגות בראשון חוץ ממקרא מגילה ר"א ברבי יוסי אומר אין קורין אותה באדר השני שכל מצות שנוהגות בשני נוהגות בראשון ושוין בהספד ובתענית שאסורין בזה ובוה ר"ש בן גמליאל היינו תנא קמא אמר רב פפא סדר פרשיות איכא בינייהו דתנא קמא סבר לכתחילה בשני ואי עבוד בראשון עבוד בר ממקרא מגילה דאף על גב דקרו בראשון קרו בשני ורבי אליעזר ברבי יוסי סבר אפילו מקרא מגילה לכתחילה בראשון ורבן שמעון בן גמליאל סבר אפילו סדר פרשיות אי קרו בראשון קרו בשני מני אי קרו בראשון קרו בשני מני קשיא נמי מקרא מגילה אי רשב"ג קשיא סדר פרשיות לעולם ת"ק ותנא מקרא מגילה והוא הדין מתנות לאביונים ׀ דהא בהא תליא ואב"א לעולם רשב"ג היא ומתני' מסורי מיחסרא והכי קתני: אין בין ארבעה עשר שבאדר הראשון לז"ר שבאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות הא לענין הספד ותענית זה וזה שוין ואילו סדר פרשיות לא מייירי אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יוחנן הלכתא זכרבן שמעון בן גמליאל שאמר משום רבי יוסי אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו ׀ בכל שנה ושנה רבי אליעזר ברבי יוסי סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לשבט אף כאן אדר הסמוך לזשבט ורשב"ג סבר בכל שנה ושנה מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לניסן אף כאן אדר הסמוך לניסן בשלמא רבי אליעזר ברבי יוסי מסתבר טעמא ׀ דאין מעבירין על המצות אלא רשב"ג מ"ט אמר רבי מבי טעמא דרבי שמעון בן גמליאל מסמך גאולה לגאולה עדיף רבי אלעזר אמר טעמא דר' שמעון ב"ג מהכא דכתיב 'לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית ואיצטרך למיכתב השנית

מסורת הש"ס

א) זכרות ז: ע"ש, ב) זכרות ז: ע"ש מסכת ד"א זכה פ"ז ע"ש, ג) זכרות ז: ע"ש ז"מ ע"א, ד) ז"א וכל אחד ואחד חמש מאות חלונות וכו'), ה) שקלים פ"א ה"א, ו) ומוספי פ"א, ז) ור"ה יט: א) (ס) זשנת קלה וזע"נ, ט) ויומא לג. וזע"נ, י) נע"י שבת נו: א) (ס) נס"א ועלה עליו זכטון גדול, ט) ודף כט: א) (ט) זכא פרשה טז, ו) ונע"י מוס' מנחות סד: ד"ה זכ"א ומוס' יומא לג. ד"ה אין ומוס' זכמים נא. ד"ה אשך,

תורה אור השלם

- לְדוֹד אֶל תִּתְחַדּוּ בַּפְּרָעִים אֶל תִּקְבֹּא בְּעֵשֶׂי עוֹרְלָה: תַּחֲלִי לוֹ א
- וַיְחַדְּלוּ דְרָבִיזִן בְּכָל עַת מִרְדּוֹ מִשְׁפָּטֶיךָ מִגְּדוֹד כָּל צוּרְיָךְ יִפְחַן בָּרָחֹ: תַּחֲלִי י ה
- עֲזָבִי תוֹרָה וְהִלְלֵהוּ רִשְׁעֵי וְשִׁמְרֵי תוֹרָה יִתְגַּדֵּר מִשְׁלִי כֹה ד
- אֶל יִקְבֹּא לִפְנֵי בַּחֲטָאִים פִּי אִם בִּקְרָאת יְיָ כָּל הָיוֹם: מִשְׁלִי כֹה יוֹ
- סְדוּר עֵינַי מִקְרָאת רַע וְהִבֵּיתִי אֶל עֲמֹל לֹא תִּחְבֹּל לִפְנֵי הַבַּיִת בּוֹגְדִים תִּתְחַדֵּשׁ בְּבִלְעֻ רִשְׁעֵי צִדִּיק מִמֶּנּוּ: חֲבוּקִי אִי ה
- לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִדְוִית עֲשִׂים אֵת יוֹם אֲרֻכָּהּ עֲשֵׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם מִשְׁהֵא עֲשֵׂר בּוֹ בְּכָל שָׁנָה מִמֶּנּוּ: חֲבוּקִי אִי ה
- לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִדְוִית עֲשִׂים אֵת יוֹם אֲרֻכָּהּ עֲשֵׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם מִשְׁהֵא עֲשֵׂר בּוֹ בְּכָל שָׁנָה מִמֶּנּוּ: חֲבוּקִי אִי ה
- וְהַתְּחַבֵּא אֶסְתֵּר כֹּא הַמְּלִיכָה בַּת אֲבִיחַיִל וְהַקְּדִיבִי הַקְּדִיבִי אֶת כָּל תַּחֲךָ לְקַיֵּם אֶת אֲגֵרַת הַפּוֹרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית: אֶסְתֵּר כֹּ כט

הנהגות הב"ח

א) זב' מומר להסתרות זכשעיס זעולם חזי זשנאמר עובדי תורה יהלכו רשע וגו' וזס למשך אלס לומר תהתכיב אל תסחר וגו' זכעיס עולה אמור לו מי שלבו (ב) תוב' ד"ה ו' אנשיו וכו' אלא מקרא מגילה ומתנות עניים כל"ל וזמית זלנזד נחמק:

מוסף רש"י

מרדס משפטין מנגדו. מסולקין זיעין זכחוק ממנו (זכרות ז). יפיח בהם. זנפיהמו הוא דוחה זחזס כקס (שס). מי שלבו נוקפו. הירא מלכות מעשיות זכידו, אומר כן. מפרש אל תמחר זכרעיס אל תמקוטע, והוא חזי כן אלא אל תמחר זכרעיס להסתרות (ס"א להסתחות) זכעסיהס לומר אלעשה כן גס חזי (שס). ואומר אל יקנא לנך זכחטאים כי אס זיראת ה' כל היום. אפשר לומר אל תמקוטע סס זכעיס כי אס זיראת ה' ילאו ה' אלא על זככך אל יקנא לנך לעשות כמותן (שס). צדיק גמור אינו בולע. וזע"פ שמתמוטע עולה ואיני זנלע לעולם זב"ש שז). דאין מעבירין על המצות. הסוגע זכמילא לא זעבוד ממנה ונפקא לן זכמילתא מושמתס את המזות קרי את המזות לא תמחין (יומא לג. ועי' ד"ה יז. ובי"ב כב).

השני

השני

מג א מיי פ"א מהל' מגילה ה' י כסג עשין זמ"ס ד טור א"ח סימן תרפח: מז ב ג מיי פ"ב מהל' מגילה ה' י כסג שס טור שיע' א"ח סף תלז:

רבינו חננאל

מתני' קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה כו'. הא לעניין פרשיות זה וזה שוין. פירוש פרשיות, כדתנן בראש חודש אדר קורין בפרשת שקלים, בשנית זכור, בשלישית פרה אדומה, ברביעית הודש הזה, בחמישית חזורין לספורין. וקאקימנא דבסדר פרשיות זה חזי שוין, אס קראו אותם באדר הראשון יצאו ואין צריכין לחזור ולקרות אותם באדר שני. מני מתניתין לא תנא קמא ולא ר' אלעזר בר' יוסי ולא רבן שמעון בן גמליאל. תניא קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה כו', ואמר רב פפא סדר פרשיות איכא בינייהו, תנא קמא סבר פרשיות לכתחילה בשני ואסבדו בראשון חזב לא עבדי דקאלמר שזרי הדס היה שזפך על דלמר קרא אל יסוד מזבח העולה וקשה התם למה לי קרא זיפוק ליה דאין מעבירין על המזות וכשהוא יולא מתפתח ההיכל שהוא מערב זיסוד מערבי הוא דפגע זזישא ויש מפרשים דלא שוין למימר אין מעבירין על המזות אלא הינא שיש לפניו שמי מזות שיש לו לעשות קודם אותה דפגע זזישא חזי אינו להכא לינא אלא מזוה אחת ואפילו הכי מפרש הטעם משום דאין מעבירין ורבינו יהודה מירך דאי לאו קרא הוה אמנילא דאין מעבירין לכתחילה הא דיעבד שרי משום הכי אינעריך דאסור דזיעבד אי נמי נראה התם דמעטס דאין מעבירין לא חזינן אלא דכל מערבי של מזבח כשר זאל זיסוד לא חזינן דזריך משום הכי אינעריך קרא לאשמעינן (סד) ^[כ]:

מסתבר מעמיה דאין מעבירין עץ המצות. מכאן קשה להא דלמרינן זפרק אחזו מקוונן (וזכים דף גא. וטס) זנגמרא דקאלמר שזרי הדס היה שזפך על דלמר קרא אל יסוד מזבח העולה וקשה התם למה לי קרא זיפוק ליה דאין מעבירין על המזות וכשהוא יולא מתפתח ההיכל שהוא מערב זיסוד מערבי הוא דפגע זזישא ויש מפרשים דלא שוין למימר אין מעבירין על המזות אלא הינא שיש לפניו שמי מזות שיש לו לעשות קודם אותה דפגע זזישא חזי אינו להכא לינא אלא מזוה אחת ואפילו הכי מפרש הטעם משום דאין מעבירין ורבינו יהודה מירך דאי לאו קרא הוה אמנילא דאין מעבירין לכתחילה הא דיעבד שרי משום הכי אינעריך דאסור דזיעבד אי נמי נראה התם דמעטס דאין מעבירין לא חזינן אלא דכל מערבי של מזבח כשר זאל זיסוד לא חזינן דזריך משום הכי אינעריך קרא לאשמעינן (סד) ^[כ]:

נאמרה

מעבירין על המצות. ופרקינן מסמך גאולת אסתר לגאולת זכריס. עדיף. ר' אלעזר (בר' יוסי) אומר טעמא דרבן שמעון בן גמליאל לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית, מדכתיב השנית, שי"מ דבאדר השני.